

Història d'un superb explicada per ell mateix

ASSAIG / LLIBRES / 2 JUNY, 2020



La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

un coin de soi-meme des morceaux du monde reel.

Antonin Artaud¹

Pero ella no comprendía la angustia asfixiante de aquel niño descubriendo, por primera vez en su vida, el placer CONSCIENTE; y su desesperación porque algo tan descomunal estaba SUJETO AL TIEMPO. ¿Cómo podía terminar una cosa así? Una cosa así tenía que ser eterna O NO SER. ¿Cómo podía soportar el niño que alguien descorriera una cortinilla, le mostrara EL MUNDO INVISIBLE, y luego volviera a cerrarla? «Ya tienes bastante», decía el dueño de la cortinilla. Pero yo no tenía bastante. Nunca más tendría bastante. Yo nunca más podría aceptar que lo bueno de la vida fuera un regalo AJENO Y CASUAL cuya duración estuviera en manos del dueño del cine. Yo debía RECHAZAR aquel regalo. Es decir, SUPERARLO.

Félix de Azúa²

I

Devia ser l'agost de l'any passat. Érem cinc amics en una casa perduda als afores de Tarragona i sabíem que aquella era l'última vegada que podríem ser-hi. Teníem la panxa plena de tota la carn a la brasa que havíem pogut menjar i ja no quedava més vi. Damunt de

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

Recordàvem d'altres estius, a la mateixa casa, amb els mateixos amics —érem encara els mateixos? Recordàvem com hi havíem ballat, com ens havíem estimat fins arribar al «rosicler» del dia. Recordàvem, també, la sensació catàrtica que tenia cantar a tot volum el «Viva España» l'agost del 2017, quan sabíem que un referèndum fantasmal posava més nerviós del compte l'estat de les coses. Dos anys més tard vam adonar-nos que la cara amb què devíem protagonitzar el nostre *desafío* podia assemblar-se a la que feia el mag d'Odilon Redon: «sap perfectament que el seu art és una impostura. Però sembla dir-nos, també: *això hagués estat la Veritat*».³ I, esclar, a poc a poc vam anar enfilant el seu camí. Va començar com un joc, va acabar com un joc? No sé qui va incitar-lo: el cas és que vam proposar-nos de consensuar un pecat capital per a cadascú de nosaltres. Tots hi vam dir la nostra, però la decisió final depenia del consens de la majoria. Ja sé que el joc tractava de fotografiar divertidament els nostres defectes, però va resultar que la imatge més definidora quedava fixada en el seu negatiu: n'hi havia que sabien perfectament quins eren els seus impulsos i n'hi havia que, de tant amagar-los, no podien encertar a definir-se. Un va assignar-se la gola i va haver-hi consens. A un altre, li va tocar la mandra. A un altre, la luxúria. Va sobrevolar la supèrbia al damunt

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

algú que saps que dialècticament pot assenyalar les teves vergonyes. Per mi, no era res més que una fal·làcia, així que vaig demanar-me la ira. Jo, el que volia, era un vici de debò. Vaig errar el tret: la saviesa popular havia dictaminat, sense cap mena de dubte, que el meu pecat capital havia de ser la supèrbia.

II

Si Jordi Graupera hagués estat amb nosaltres aquella nit no sé si l'hauria encertada: el que sé és que el nostre consell de savis li hagués proposat el mateix pecat que un editor li va assignar per al seu llibre. A *La supèrbia* (Fragmenta Editorial, 2020), Graupera parteix d'una anècdota dels seus vint-i-cinc anys per tal de trenar tota una sèrie de reflexions que giren a l'entorn de dos grans eixos: per una banda, esclar, l'anàlisi de la supèrbia i, de l'altra, la seva utilitat política en el sistema moral de Catalunya. El discurs de fons el tenim ben après:⁴ en un país culturalment ocupat, les accions que puguem dur-hi a terme seran sempre censurades per una moral d'esclau que impedirà que cap de nosaltres no pugui destacar gaire. La manera com té aquesta societat castradora d'impedir que algú aparegui amb la voluntat de trencar la calma regnant és titllar-lo de

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

l'altra, perquè així es posa a prova la seva resistència, de manera que «la supèrbia no es pot solucionar amb una transformació de la personalitat, sinó amb una fortificació del caràcter» (p. 13).

Si bé l'atac de la societat cap al superb és el silenci, la revenja que té el superb contra aquesta societat que no l'entén —o una societat que ell pensa que no està preparada per entendre'l— és la sordesa. Ens ha passat a tots, però ho diré a l'inrevés: quants cops no hem decidit callar davant d'algú que desplegava un discurs que ens semblava prou equivocacat com per no dignar-nos ni a corregir-lo? Intentem guardar una certa aparença de cordialitat: que no s'adoni que no l'estem escoltant. Però no l'escoltem. La mirada se'ns buida de contingut i se'ns dibuixa una ganyota supèrflua a la boca, i si l'altre sap llegir els nostres gestos veurà ràpidament que l'esforç no ens val gaire més la pena. Si no sap llegir-los, continuarà. Continuarà fins que pugui cridar la nostra atenció, perquè la seva vanitat voldrà veure's satisfeta. I llavors nosaltres no podrem fer res més que allunyar-nos-en, ni que sigui com a un acte d'orgull, i odiar-lo una mica. Haurem perdut el temps. Vet aquí una escena de doble supèrbia: fer d'equilibrista entre aquests dos grans vicis que, segons Graupera, constitueixen els perills del superb, que prova

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

l'orgull ho fa en la moral de viure dempeus. En canvi, la vanitat s'enfonsa en la dependència; l'orgull, en la misantropia» (p. 25).

Seguint la imatge que utilitza el mateix Graupera, la supèrbia seria l'ambició de deixar bocabadat un públic que espera que el superb caigui a terra; és la força que permet pensar que es podrà travessar l'escenari del circ a deu metres damunt dels mortals. És una manera de dir-los: «pensàveu que jo era com vosaltres, però resulta que jo puc admetre la possibilitat de volar». Quina fantasia, la de l'ocell. Una supèrbia útil seria aquella que permetria als mortals de pensar: «si ell, que és com jo, pot travessar la corda, jo també l'estic travessant». En el fons, un bon discurs polític potser hauria d'assemblar-se a la bona literatura: no pas un eslògan que ens faci sentir més o menys satisfets, sinó una ficció viscuda, unes paraules que ens permetin trobar les nostres paraules. Una realitat.

III

Com que vaig estudiar en un col·legi de monges i sempre m'he pres la vida amb una certa candidesa, hi ha moltes coses que vaig sentir d'adolescent que tenen a veure amb un determinat pensament

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

nostres inquietuds novelles. Aquell dia, a l'hora del pati, m'havia barallat amb aquell a qui tothom identifica, a una edat molt tendra, com al seu «millor amic» —anys després em preguntaria per què vaig decidir que aquell havia de ser el meu «millor amic». No en recordo el motiu, però sé que vam discutir llargament sobre quin dels dos tenia la raó —ah, *la* raó. Evidentment, aquell dia va sortir el tema. L'amic es queixava de la meva avidesa a l'hora de discutir: «quan parla, sembla que sempre tingui la raó». Les dues professores van alliçonar-me sobre la utilitat d'escoltar l'altre i sobre l'amor que havia de vehicular una discussió entre amics. Ja tenia el meu públic, ara només havia de travessar la corda. Recordo que jo els vaig respondre que no veia com podia ser problema meu el fet que l'altre no pogués defensar millor la seva postura del que jo defensava la meva. Els vaig dir que m'estimava el meu amic i que per això me l'escoltava, i que precisament per això, també, em veia obligat a discutir-li una posició que no em semblava l'adequada. Vaig dir-los que estimar-lo no m'havia de fer callar i deixar que ens equivoquéssim, sinó tot el contrari, estimar-lo em comprometia a fer-li veure el seu error i a acceptar, si podia, que ell em fes veure el meu. El meu espectacle havia acabat i només calia veure com reaccionava el públic: les dues professores em van donar *la* raó i van

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

van passar anys més tard, m'adono que potser sí que jo l'estimava d'una manera diferent a com ell m'estimava. Tots dos érem joves i orgullosos: mai no vam saber escoltar-nos, i ni tan sols no vam provar d'explicar-nos. Al final, tots aquells anys de vida conjunta van resultar ser, pel que fa a la nostra amistat, una altra pèrdua de temps. Fa molt que no sé on para.

IV

Per desplegar el seu discurs sobre la utilitat política del superb, Graupera participa d'algunes idees de Hobbes i el seu *Leviathan* per indicar que la «consciència» en un estat és perillosa perquè la seva voluntat sempre serà la d'aplanar el pensament dels seus ciutadans. La «consciència» de tots ells, en principi, prové de «l'amor propi», de quan «estimar-se vol dir entendre's. L'amor propi se't torna supèrbia quan desplaça l'objecte de l'amor: quan estimes el que no ets i odies qui ets» (p. 52). És una idea que em remet al vague concepte del «lliurepensador», amb totes les deformacions que aquest terme hagi patit al llarg de la història. El cercle de la reflexió es va tancant quan Graupera passa a comentar *El criterio* de Jaume Balmes com a llibre que catalitza algunes de les idees més

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

en el fons, només pretén ensenyar-nos una ètica per ser uns espanyols una mica estranys, una manera de poder ser tolerats per la construcció nacional d'aquest Estat.

Hi ha més idees al llibre, esclar, però algunes tendeixen a la dispersió i el fil argumentatiu és bàsicament aquest: els ciutadans han de lluitar contra l'Estat perquè aquest sempre troba els mecanismes d'anul·lar la «consciència» del ciutadà, i a Catalunya encara no s'ha acabat de desenvolupar «un espai social on l'interès genuí per coses diferents i elevades és vist com un guany per a tothom. Fa la vida més rica i oberta» (p. 14). Però el principal problema de *La supèrbia* és que vehicula tota una sèrie de discursos que són massa generals i que, precisament per això, només es poden respondre amb grans termes. Sota el meu punt de vista, no hi ha gaire possibilitats d'agafar-se en un relat que treballa més aviat amb abstraccions, que no acaba de fer camí a través de l'experiència o de la crítica concreta, que confia més en l'èmfasi de les coses ben dites amb passió que no pas amb la problematització articulada d'una realitat. El lector ja sap —si té determinats xips al cap— per on va Graupera, però un es posa una mica nerviós que no ens digui clarament fins a on pensa arribar. Els passatges en què Graupera ens

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

o la història, fa la sensació que les referències que utilitza són, simplement, per reafirmar allò que ja ha dit i que, de fet, acaba dient només a mitges. Passa també que algunes idees que defensa Graupera participen d'aquesta mateixa moral que critica, com quan ens explica que considera el «treball [com a] l'única humilitat que conec» (p. 16), i nosaltres tornem a pensar que ens hem de llevar «ben d'hora, ben d'hora» per tal de ser «imparables». Potser es tracta d'una simple qüestió d'estil —i ja sabrà la lectora que les qüestions d'estil no són mai «simples»—, però és cert que algunes expressions que utilitza Graupera semblen «preparades» per produir algun efecte en el lector, i no tant per ser explicades. Això fa que algunes afirmacions tinguin un aire de diari d'època, com quan diu que «l'amor propi és una generositat i el seu revers és la gasiveria [i això] es veu en el fet universal que l'home elegant és hospitalari mentre que el presumit és un desconfiat» (p. 51).

Esclar que el llibre té vuitanta pàgines i un pot dir-hi el que pot dir-hi, i que d'entre totes les idees presentades n'hi ha que són valuoses, com la que diu que «la veritable humilitat consisteix a plantar cara en el terreny que escull l'altre» (p. 11), però aquest comentari, que permetria estirar molts fils —i que és adient tant amb el títol del

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

tipus d'aparents canvis de pla fan que el discurs que prova de teixir Graupera acostumi a perdre's. Llavors, el lector només pot fixar-lo si finalment llegeix l'opuscle com una defensa del projecte de Primàries. La relació del llibre amb aquests fets em sembla més que justificada i, en tot cas, és una cosa que s'ha de tenir en compte, tant si el lector els utilitza per saber de què parla Graupera —com ara necessito fer-ho jo— com si els ignora per veure si Graupera vol explicar-li alguna cosa més.

Una altra de les idees interessants del llibre, tot i que una mica coneguda, és la que diu que la supèrbia és un vici de la percepció (p. 13) i que, sovint, se l'ha utilitzada com a arma llancívola contra la idees «creatives», brillants i «independents». Diu Graupera: «potser per aquest motiu la supèrbia sovint s'entén malament, de vegades sense voler i altres vegades amb malvolença, i aquest malentès és un verí perquè la pressió social contra la supèrbia és també una manera de destruir els millors àngels de la nostra naturalesa i les poques pensades originals que anem tenint durant la vida» (p. 14). És aquesta percepció la mateixa que pot provocar que un se senti menystingut per l'acte del superb: en aquest cas, pot ser el resultat d'una falsa consciència. I jo crec que hi té una bona part

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

diversos epígons digitals i el seu discurs sembla que ja ha tocat molts sostres. Si les bones pensades, en política, han de tenir el sexe dels querubins, és normal que més d'un es preguntí «qui, doncs, si jo cridés, em sentiria d'entre els ordres dels àngels?»⁵

Vegem un exemple d'aquesta inconcreció de què parlo. Tota aquesta diatriba contra la moral catalana d'esclau —que existeix, i tant si existeix!— duu Graupera a criticar el funcionament actual del nostre sistema polític: «qui realment governa la democràcia és el mirall màgic de la reina de la Blancaneus, la reina n'és del tot dependent. El vanitós sempre està escoltant-lo. Però massa dependència de la vanitat estén la mediocritat. El polític acaba afalagant el poble per aconseguir-ne el suport, i uns i altres cauen en un cercle viciós, cofoi i balsàmic, que els aboca a la decadència» (p. 71). Doncs bé, no hi podem dir res: és una mala pràctica de la política dels nostres dies, no cal insistir-hi. El problema és el fragment que continua: «Per aquest motiu, els països, per prosperar, trien líders que combinin aquesta vanitat amb l'orgull. Que siguin prou superbs per contradir el poble, sobretot en aquelles coses que només un home d'acció pot imaginar-se. És un equilibri precari que demana aprofitar les virtuts del visionari sense ser esclau de la

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

força, prou abstractes. Es fa molt difícil d'entendre exactament de què ens està parlant Graupera, o de veure si vol anar enlloc.

La sentència ressona amb d'altres que es poden trobar en el llibre: «La por que els catalans tenim de provocar l'Estat es concreta en l'avversió contra la gent que troba sortides individuals massa independents. L'única que s'accepta com a raonable és fer-se el boig» (p. 64). Josep Pla ens saluda amb la boina a una mà. Torna a aparèixer Salvador Dalí. O: «Els catalans hem conclòs que surt més a compte tenir les bones idees en un calaix i els genis reprimits i en solitud si això evita que un superb qualsevol ens munti un conflicte» (p. 75). Resulta que l'eco de paraules que es barregen amb les paraules de Graupera fa que tard o d'hora, com deia abans, el lector es presenti d'una vegada per totes quines són, aquestes bones idees que preferim guardar a dins d'un calaix?

I arribats a aquest punt, jo només puc imaginar que Primàries sigui una d'aquestes bones idees, perquè malauradament sí que va quedar relegada al calaix. Però quina conclusió no s'ha de treure quan resulta que no aconsegueixes allò que vols en política? Doncs la meva, com a votant que ara mateix no té ningú que el representi al seu Ajuntament, no va ser pensar que el problema de tot plegat era

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

alguns havíem patit «una pèrdua constant del nivell normal de la realitat»,⁶ que teníem una mena de manera de convèncer que consisteix a tocar el crostó al mediocre i després dir-li que se l'estima, encara que sigui perquè t'hagin de votar. Potser la sortida d'aquest atzucac discursiu consisteixi a deixar de banda el bastó i abandonar també el xantatge emocional —en totes les seves formes. Al cap i a la fi, aquestes han estat les dues úniques receptes que la política institucional ha trobat a dia d'avui per fer-se imprescindible, i jo mai no he votat per amor a una idea, sinó per la seva convicció. Deixeu-me fer de superb, va: potser caldria començar de desplegar un discurs que construeixi alguna cosa i que alhora problematitzi la visió institucionalitzada de la política fins a dur-la al propi terreny. Potser «només» es tracta d'acompanyar la perversió de les idees dels altres cap al seu mirall. Potser, més que un acte de destrucció dels mecanismes de la política oficial, s'hagi d'emprendre un camí que ens dugui a una *anagnòrisi* col·lectiva. Ja he dit, potser molt equivocadament, que em sembla que un bon discurs polític hauria de ser com la bona literatura: «Un autor no és Déu. No pot saber què passa per dintre de les seves criatures. Jo no puc dir sense que soni fals: “La Colometa estava desesperada perquè no donava l'abast a netejar coloms”. He de trobar una fórmula més

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

l'autor no. D'aquesta manera el lector sent una veritat o, si es vol, més veritat. Tota novel·la és convencional. La gràcia consisteix a fer que no ho sembli».⁷

V

La meva primera feina en una empresa —abans m'havia passat anys fent de professor particular— va ser com a venedor de llibres a la FNAC. Tenia divuit anys, començava la carrera de filologia i aquella feina havia de servir per pagar-me els estudis. La vaig trobar, pràcticament, de casualitat. Una mica sense voler. Una mica amb la consciència d'entrar a la gola del llop d'alguna «normalitat» abans d'hora. Aquella feina va durar prop de dos anys i encara em sembla que va durar massa. Quan hi treballava m'ho va semblar molt aviat: amb el pas dels mesos em vaig disposar a sabotejar part de la meva feina. Era la manera que tenia de protestar contra un món, que llavors era el món. Vaig queixar-me més cops dels permissibles de la poca quantitat de llibres en català que hi havia, com si algú hagués tingut mai la pensada que a la FNAC podria trobar-ne més. Vaig protestar amb certa vehemència d'algun canvi d'organització que esperava que amb el mateix sou, alguns treballadors fessin més

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

salarials. A mida que anaven passant els mesos m'adonava que jo no era cap desastre: simplement esperava que m'acomiadessin. Quan van arribar els atacs d'ansietat vaig descobrir que aquella batalla la tenia perduda: una setmana després que m'enviessin a la psiquiatra de l'empresa, vaig presentar la meva carta de renúncia. Abans de marxar, em van explicar que l'empresa volia augmentar les hores de feina i mantenir els sous per capejar la crisi econòmica. Aquells que no hi estessin d'acord, podien signar un paper i l'empresa els «alliberava» amb una indemnització. Però a mi tant me feia, jo només volia fugir.

VI

Amb molt d'encert, Jordi Graupera escriu que «la moderació per ella mateixa no significa res, no sense tenir present el context tròfic: sense saber qui mana i qui és el feble, qui fa les lleis i qui les obeeix» (p. 62). Penso que després del primer d'octubre, Catalunya és al divan. És així com m'explico l'espectacle ridícul que protagonitzaven alguns dels nostres superherois quan xocaven de mans i es feien la foto de rigor amb tot de gent enfervorida per una simbologia decadent. Esbandir el fantasma de la derrota, fer veure

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

ens va distreure a nosaltres. Algun dia tocarà, trobo, si és que la cosa va de debò, que cadascun dels Truman que som obri la finestra de la realitat. Jordi Graupera —i d'altres que són de la mateixa corda, encara que la corda estigui prou embullada— és una de les figures que s'han proposat de desenredar la paranoia processista com si volgués psicoanalitzar el país. Passa que fa la sensació que el pensament del qual participa Graupera potser té a veure amb una determinada pedagogia de la política, però que no és política. Això està bé quan només vols publicar un llibre sobre la supèrbia. Però si el que vols és ocupar un dels llocs de tots aquests catalans imaginatius que fan coses, en algun moment s'haurà de deixar de dir com pensen els votants per explicar-los com penses tu, que no és poca cosa.

També hi ha qui pensa —i jo m'hi compto entre ells—, que el soroll de l'actual política de riures enllaunats dificulta la possibilitat de desplegar una idea que faci sentit. Potser sí que la política ha esdevingut el paradigma de l'eslògan i que ara simplement comprem idees. Fa una mica d'angúnia la utilització del forat negre discursiu que és el nazisme, per exemple, amb la seva banalització interessada quan s'aplica als catalans, com si milions i milions d'assassinats

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

manipulació ideològica: repetició, exaltació, màrqueting social. Ja sabem què passa quan una mentida es repeteix milers de vegades: que, al final, guanya Trump. És el que ocorre quan la paraula «nazi» passa a ser companya d'un «idiota», per exemple, que s'oblida la realitat del Tercer Reich i la realitat de la idiòcia. És el mateix que ens ha passat amb les paraules «república», «presos» o «exili», cadascuna convertida en un cromó amb poder discursiu, com si la política a casa nostra no hagués de ser res més que un casino. És el mateix que ens passa amb la idea màgica d'eixamplar la base a partir de la por que les acusacions emmirallades que Espanya aboca damunt nostre puguin algun dia fer-se reals. Espanya, al cap i a la fi, només sap insultar-nos amb tot allò que podríem ser si finalment penséssim com un Estat i ens resignéssim a ser com ella.

O potser és que en el fons tots som superbs i tots som excèptics, i aquesta és l'única manera que tenim de salvar-nos: que esclatin les flors a l'abril i caiguin les fulles durant els mesos amb erra, que la vida vagi fent, i deixar que la gent que es pensa que ens governa pugui creure que té una mica de poder. Mentre facin el seu teatre, nosaltres podrem seguir sent qui som, encara que estiguem profundament equivocats. O potser l'única manera de fer-nos sentir

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

ganyota del mag de Redon, i començar a donar-li sentit. Potser només cal parlar i escoltar. Fa cosa d'un any, en un sopar amb amics, em van dir que el pecat capital que més m'esqueia era la supèrbia, i va ser el primer cop que vaig sentir que rere aquesta paraula potser hi havia alguna cosa més que una simple fal·làcia. Potser Graupera l'encerta quan ens recomana de posar «els vicis al servei d'una cosa més alta que [nosaltres mateixos]». Per a algú que escriu, aquesta cosa pot ser la fidelitat a allò que realment vol escriure. Per a algú que fa política potser hi hauria la de creure's allò que diu abans que no s'ho cregui la resta: si vol explicar-se, no caldrà que ens faci sortir de cap mena d'error. Algunes de les seves idees ja han fet forat. Només haurà de complir amb les paraules, com provem de fer-ho nosaltres, cadascú a la seva manera.

1. Antonin Artaud, *Oeuvres*, dins de «Le pèse-nerfs», Paris: Gallimard, p. 161. 
2. Félix de Azúa, *Historia de un idiota contada por él mismo*, Barcelona: Anagrama, p. 122. 
3. L'anècdota, reproduïda per Jean-Paul Sartre a Mallarmé. La lucidité et sa face d'ombre, Paris: Gallimard, p. 168, prové de l'enviament d'uns dibuixos que Odilon Redon fa a Stéphane Mallarmé. El poeta li respon per agrair-li la tramesa i li comenta la seva predilecció pel mag, associant la seva «impostura» a la seva activitat literària. La carta, enviada el 2 de

La Lectora

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[#ProjecteCarner](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

més, gràcies al dol del seu desesper lúcid, perquè això hagués estat la Veritat! No conec cap imatge que comunicui tanta por intel·lectual i tanta simpatia espantosa, llevat d'aquest rostre», a Stéphane Mallarmé, *Correspondance. Lettres sur la poésie*, Paris: Folio, p. 575. [↪](#)

4. El company Gerard Cisneros va parlar-ne a propòsit d'un altre volum de la «Sèrie pecats capitals», *L'enveja*, de Marina Porras, [aquí](#). És un article que, sense saber-ho, diu coses que també podrien aplicar-se al llibre de Jordi Graupera. [↪](#)

5. La traducció del poema de Rainer Maria Rilke és de Joan Vinyoli a *Poesia completa*, Barcelona: Labutxaca, p. 457. [↪](#)

6. Traduït d'Antonin Artaud, *Oeuvres*, dins de «Le pèse-nerfs», Paris: Gallimard, p. 161. [↪](#)

7. Mercè Rodoreda, *Mirall trencat*, Barcelona: Edicions 62, p. 12 i 13. [↪](#)

ETIQUETES:

[CATALUNYA](#)
[FRAGMENTA EDITORIAL](#)
[JORDI GRAUPERA](#)
[LA SUPÈRBIA](#)
[POLÍTICA CATALANA](#)


MARC ROVIRA | ÚLTIMES PUBLICACIONS

(Barcelona, 1989). És llicenciat en Filologia Catalana, Filologia Hispànica i Teoria de la Literatura, i ha cursat un màster en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. Treballa com a docent a

La Lectora

[Llibres](#)[Cultura](#)[#ProjecteCarner](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

ocells de la llum (Pagès, 2015; Premi Les Talúries de l'IEI) i *Cap vespre* (Proa, 2019; Premi Miquel de Palol).

[Llibres](#)[Cultura](#)[Nosaltres](#)[Contacte](#)

© LA LECTORA

hola@lalectora.cat

[Política de privacitat](#)[Copyleft](#)

© LA LECTORA 2018